

Slim omgaan met ruimte, personeel en technologie

BLAUWDRIK VOOR ZORGGEBOUW VAN DE TOEKOMST

In Heerenveen staat sinds kort het nieuw gebouwde Anna Schotanus: een innovatief zorggebouw waarin ouderenzorg en zorg voor oudere mensen met een verstandelijke beperking samenkomen. Maar ook een plek waar technologie en menselijke aandacht hand in hand gaan.

Tekst Anne von Gleich Beeld Chantal van den Berg, Lensen Projectinrichters, Bouwfotografie.nl en Anne von Gleich

Bas van de Moosdijk (links) en Klaas Visser (rechts). (Beeld: Anne von Gleich)

Slimme technologieën, zoals leefcirkels en spraakgestuurde rapportage, zorgen voor efficiëntie zonder dat het persoonlijke aspect verloren gaat. Minstens zo belangrijk is de manier waarop de ruimtes, het licht en zelfs de buitenomgeving zijn ontworpen om een veilige, prettige leefomgeving te bieden. “We hebben hier niet alleen een

gebouw neergezet, maar een plek waar zorg en welzijn hand in hand gaan”, zegt Klaas Visser, directeur ouderenzorg bij Alliade. “Mensen wonen hier pas als ze echt intensieve(-re) zorg nodig hebben. Dan wil je dat alles klopt: van de indeling tot de technologie en van het daglicht tot de vrijheid die ze ervaren.”

EEN ANTWOORD OP DE UITDAGINGEN IN DE ZORG

De zorgsector staat voor grote uitdagingen. Door de vergrijzing groeit de zorgvraag, terwijl het aantal zorgmedewerkers afneemt. “We weten dat het probleem van personele bezetting naar de toekomst toe nog uitdagender wordt”, zegt Bas van de

ClimaRad Ventura V1C in de gemeenschappelijke woonkamer.

Moosdijk, directeur vastgoed bij Alliade. “Daarom investeren we in slimme en toekomstbestendige zorglocaties, zoals deze in Heerenveen.” Het gebouw is zo ontworpen dat zorgverleners efficiënter kunnen werken en bewoners zich vrij kunnen bewegen. “De vorm – een C met steeds twee groepen waarvan de huiskamers tegen elkaar aan liggen – bevordert de samenwerking en verkort looplijnen. Zorgtechnologie is maatwerk. We stemmen alles af op de behoeften van de bewoner, in overleg met familie en zorgverleners.”

VRIJHEID BINNEN VEILIGE GRENZEN

Wat dit gebouw bijzonder maakt, is de combinatie van ouderenzorg en VG-zorg onder één dak. “Dat is op dit niveau nauwelijks ergens anders gerealiseerd”, zegt Visser. “Vroeger waren dat twee gescheiden werelden, terwijl in de praktijk veel zorgbehoeften overlappen en er over en weer ook veel van elkaar kan worden geleerd. Ook het Alliade onderdeel Ouderenpsychiatrie Friesland komt naar dit terrein. Daarmee positioneert Alliade zich als ouderenzorgspecialist in Friesland.”

Vrijheid staat centraal in het ontwerp. “In plaats van gesloten afdelingen werken we hier met leefcirkels”, legt Van de

Moosdijk uit. “Bewoners dragen een tag die bepaalt waar ze zich zelfstandig kunnen bewegen. Dat zorgt voor vrijheid waar het kan en bescherming waar het nodig is.” Ook de buitenruimte speelt hierin een grote rol. “Mensen met dementie lopen vaak rondjes”, zegt Visser. “Daar hebben we in het tuinontwerp rekening mee gehouden. De paden lopen organisch, zonder dode hoeken, zodat bewoners zich vrij kunnen bewegen zonder obstakels tegen te komen.” Toch vraagt deze manier van zorg verlenen ook om begeleiding “Niet iedereen is gewend aan het samenwonen van verschillende doelgroepen”, erkent Visser. “Daarom nemen we bewoners en familie zorgvuldig mee in hoe we hier werken en waarom.”

TECHNOLOGISCHE INNOVATIES

Technologie helpt zorgverleners om met minder mensen toch hoogwaardige zorg te bieden. “Bijvoorbeeld met automatische biodynamische verlichting en slimme camera's”, zegt Van de Moosdijk. “Met behulp van AI herkennen de slimme camera's normale gedragingen en geven ze alleen een waarschuwing als er iets afwijkend gebeurt. Dat verlaagt de werkdruk en zorgt voor rust, ook voor onze bewoners.” Daarnaast wordt spraakgestuurde rapportage ingevoerd. “In plaats van achteraf al-

KLIMAATSYSTEEM CLIMARAD BV

TOEKOMSTBESTENDIG KLIMAATSYSTEEM ALS ONDERDEEL VAN ENERGIELEVEREND PAND

Op zorglocatie Anna Schotanus is gekozen voor een decentraal klimaatstelsel met warmteterugwinning; een zeer comfortabel ventilatiesysteem met verwarming en koeling dat aangesloten is op een overzichtelijk gebouwbeheersysteem. Per ruimte kan men de CO₂-waarden, temperatuur en eventuele bijzonderheden inzien. Het type ClimaRad Ventura V1C is geïnstalleerd in de zorgkamers en gemeenschappelijke ruimtes, met draadloos gekoppelde afzuigfans in de badkamers.

Erik Hommes, adjunct-directeur commercie bij Van Dorp, heeft de decentrale gedachte binnen het bouwteam gebracht. “Het is een langgerekte bouw met drie bouwlagen, die men een stuk compacter heeft kunnen bouwen dankzij deze decentrale toepassing. Er zijn namelijk geen grote luchtkanalen nodig met dit systeem. Er wordt automatisch geventileerd op vertrekniveau, op basis van verschillende sensoren. Bovendien heeft de plug & play installatie een lage impact gehad op het bouwproces.”

Het was een uitdaging om met snelheid te kunnen bouwen en om te voldoen aan alle BENG-richtlijnen, maar uiteindelijk is het een pand met A+++++ label geworden. “Uiteindelijk heeft het ‘wij-gevoel’ dat heerste binnen het gehele bouwteam ervoor gezorgd dat in korte tijd een prachtig zorgcomplex is gerealiseerd. En ook de eenvoud van het ClimaRad systeem heeft geholpen om de klus te klaren”, aldus Hommes.

les uit te typen, spreken zorgverleners de boodschap in, samen met de cliënt”, zegt Visser. “Dat geeft meer transparantie en zorgt ervoor dat cliënten betrokken blijven bij hun zorg.”

MEER TIJD VOOR DE MENSEN

Wat dit gebouw extra bijzonder maakt, is de rol van dagbesteding in de dagelijkse gang van zaken. →

Eigentijdse architectuur met houtelementen.

Speelse poort als blikvanger in de buitenruimte.

“Mensen met een verstandelijke beperking van onze dagbesteding helpen mee met logistieke taken, zoals het ophalen en brengen van de was”, vertelt Visser. “Zo dragen zij op een zinvolle manier bij en besteden zorgverleners hun tijd daar waar dit het hardst nodig is.” Deze aanpak sluit

aan bij de bredere visie van Alliade: de zorg anders organiseren. “We gaan naar een toekomst waarin zorg niet uitsluitend wordt verleend door professionals met een diploma. Techniek én informele zorg gaan een grotere rol spelen”, voorspelt Van de Moosdijk. “Mantelzorgers, vrijwilligers en

INSTALLATIECONCEPT VAN DORP

SLIMME TECHNIEK EN TEAMWORK ALS FUNDAMENT VOOR SNELHEID EN COMFORT

Van Dorp Hoogeveen, onderdeel van het landelijk opererende familiebedrijf Van Dorp, is gespecialiseerd in duurzame en slimme installaties. Binnen dit project vertaalde zij het Programma van Eisen naar een doordacht installatieconcept én verzorgde zij de complete werktuigbouwkundige installaties. Vestigingsleider Marco Berghuis blikt terug op een intensief maar succesvol traject: “De grootste uitdaging was de uitzonderlijk korte bouwtijd. Dankzij een strakke afstemming, slimme planning en het inzetten van pre-fab componenten konden onze monteurs zich volledig richten op de montage.” Ondanks wekenlang slecht weer tijdens de funderingsfase bleef het team onverstoorde doorwerken. “Door componenten just-in-time per vleugel te leveren en logistieke taken slim uit te besteden, konden onze monteurs zich volledig focussen op het installatiewerk.”

Het resultaat mag er zijn: een volledig gasloos gebouw, uitgerust met een innovatief water/water-warmtepompstelsel, aangesloten op een bronnensysteem voor duurzame warmte- en koudeopwekking. “Deze techniek, in combinatie met slim ontworpen installaties, zorgt voor een energiezuinige en comfortabele leefomgeving. Elke zorgstudio is uitgerust met ClimaRad klimaatunits.”

De samenwerking met de bouwkundige en installatiepartners verliep volgens Berghuis buitengewoon soepel. Het eindresultaat is een slim gebouw waarin techniek het verschil maakt. Een integraal succes waar Van Dorp met trots op terugkijkt.

naasten krijgen hier een plek om mee te helpen, zodat goede zorg duurzaam toegankelijk en betaalbaar blijft.”

Omwonenden, die uitvoerig zijn betrokken bij de plannen, dragen Anna Schotanus een warm hart toe. “We hebben veel betrokkenen

Het interieur draagt bij aan het welzijn van de bewoners, hun families en de mensen die er werken. (Beeld: Lensen Projectinrichters)

Ingang: het looppad en de kozijnen bestaan uit gerecycled materiaal.

heid ervaren”, vertelt Van de Moosdijk. “De bureaus schonken een prachtig vogelhuis voor in de tuin en een nabijgelegen bloemist levert verse bloemen. Het zijn kleine gebaren die laten zien hoe begaan de omgeving is.”

SLECHTS HET BEGIN
Anna Schotanus is de start van een reeks geplande vernieuwingen, licht Van de Moosdijk toe. “In de komende tien jaar willen we een derde van onze vastgoedportefeuille vervangen door dit type zorglocaties, waarbij we uitgaan van het standaard Alliade woongebouw. Op deze manier kunnen we in deze financieel uitdagende tijd toch goede gebouwen realiseren die helpen bij een efficiëntere inzet

FEITEN & CIJFERS

OPDRACHTGEVER:
Alliade

ARCHITECTEN:
Architecten Voormorgen (voorheen LKSVD) - INBO voor stedenbouwkundige structuur

HOOFDAANNEMER:
ADS uit Goor

**TOELEVERANCIERS
EN ONDERAANNEMERS:**
Van Dorp, ClimaRad BV (decentraal klimaatsysteem), Lensen Projectinrichters

INTERIEUR LENSEN PROJECTINRICHTERS

VRIJ ALS EEN VLINDER INTERIEUR MET OOG VOOR DE MENS

In Anna Schotanus draagt het interieur bij aan het welzijn van de bewoners, hun families en de mensen die er werken. Om dat te bereiken, gebruikt Lensen de methodiek ‘Oog voor de Mens’, om te komen tot een inrichting die aansluit bij de visie van Alliade én voelt als thuis.

In samenwerking met de architect keek Lensen verder dan het functionele. In het bovenaanzicht ontvouwt het gebouw zich als een vlinder, middenin het landschap. Die metafoor werd het vertrekpunt voor het kleur- en meubelconcept: licht, zacht en in balans met de omgeving. De bomen rondom – en de jaarringen als symbool voor het levensverhaal van de bewoners – gaven richting aan de keuzes in materiaal en kleur. Zo ondersteunt het interieur niet alleen het zorgproces, maar ook het gevoel van vrijheid en herkenning. Een omgeving waar je mag landen én loslaten: net als een vlinder.

van personeel en middelen.” De reacties uit de zorg, politiek en ondernemerswereld zijn zeer positief. Het succes van Anna Schotanus laat zien dat slimme zorgoplossingen en een prettige werkomgeving hand in hand kunnen gaan. “Mensen willen hier werken, de eerste vacatures waren snel vervuld”, merkt Visser op. “En dat zegt alles: het gebouw werkt zowel voor de bewoners als voor de mensen die hier met hart en ziel werken.” ■

“
‘Het gebouw werkt zowel voor de bewoners als voor de mensen die hier met hart en ziel werken’